Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон

Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ

Дастури маълумотию методӣ

оид ба ташкил ва гузаронидани корҳои назоратии накқшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ дар рафти истифодабарии онҳо.

Душанбе-2017с.

Дастури маълумотию методӣ оид ба ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ дар рафти истифодабарии онҳо.- ш. Душанбе: Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ, 2017с.- 25 саҳифа.

Дастури маълумотию методӣ оид ба ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ дар рафти истифодабарии онҳо аз тарафи роҳбарияи Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ бо дастгирии Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст.

Дастур барои истифодабарии мутахассисони соҳавии Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ бо мақсади гузаронидани корҳои назоратӣ пешбинӣ шудааст.

Ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои назоратӣ дар чорчӯбаи корҳои назоратию нақшавии саёри Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ (минбаъд-ИГТ) мавҷудияти чунин ҳуҷҷатҳо мавриди санҷиш қарор мегардад:

- ҳуҷҷатҳои истифодабарӣ, аз он ҷумла ҳуҷҷатҳо оиди таъминоти сифатноки дар ташкилот (ҳуччатҳои ташкилкунандаи соҳибмулки ИГТ, сохтори ташкилоти истофодабар, хуҷҷатҳои ба вазифа таъин шудани роҳбари ташкилоти истифодабар, ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи ҳуқуқҳои намояндаҳои таъингашта, фармон дар бораи тақсимоти вазифаҳои роҳбарияти ташкилоти истифодабар, аз он ҷумла барои истифодабарии ИГТ, дастурамалҳои вазифавии кормандоне, ки ба таъмини бехатар истифода бурдани ИГТ ҷавобгар мебошанд.)
- ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки ташкилоти истифодабар дар истифодабарии иншооти гидротехникӣ мавриди корбарӣ қарор медиҳад;
- иҷозатномаи ба истифодабарӣ дода шудаи иншооти гидротехникӣ;
- ҳуҷҷатҳои лоиҳавию иҷроишӣ, аз он ҷумла ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ барои сохтмон, таҷлил, ҳуҷатгузориҳо оиди азнавтаҷҳизонии техникӣ, ҳангоми зарурияти ҳуҷҷатгузориҳо барои захиракунонӣ ё барканоркунонии иншооти гидротехникӣ
- меъёрҳои бехатарии иншооти гидротехникӣ ва ҳуҷҷатгузориҳои назорат аз нишондодҳои ҳолати иншооти гидротехникӣ, таъсироти табиӣ ва техногенӣ;
- шиносномаҳо ва дастурамалҳои истеҳсолкунанда барои истифодабарӣ дар таҷҳизотҳои насбгаштаи ИГТ;
- нақшаи бартарафсозии садамаҳои эҳтимолии иншоотҳои гидротехникӣ ва дафтарҳои машқҳои зидисадамавии роҳбарият ва ҳайат;
- ҳуҷҷат ва суратмаҷлисҳо дар бораи ташкил намудани омӯзиш ва санҷиши дониши ҳайат, ки иншооти гидротехникиро истифода мебаранд;
- ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи аз озмун (аттестация) гузаштани ҳайати истифодабари ИГТ;
- шартномаҳои суғуртакунонии маҷбурии масъулияти шаҳрвандӣ барои зарари расонидашуда дар натиҷаи садамаи ИГТ;
- қоидаҳои истифодабарии ИГТ;
- қоидаҳои истифодабарии обанборҳо;
- ҳуҷатҳои тасдиққунандаи бақайдгирии иншооти гидротехникӣ дар Феҳристи давлвтии иншоотҳои гидротехники Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- иҷозатномаҳо барои истифодабарии иншооти гидротехникӣ;
- ҳисоби зарари имкондошта, ки метавонад ба ҳайёт, саломатии шахсони воқеӣ, моликияти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар натиҷаи садамаи ИГТ расонида мешавад;
- эъломияи бехатарии иншооти гидротехникӣ, ки аз тарафи Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ тасдиқ гаштааст;
- санадҳо оиди садамаҳо ва маъни корҳои баамаломада дар фаъолияти ИГТ ва таҷҳизотҳо, маводҳои тафтишотии сабабҳои он;
- санади корҳои гузаронидашудаи таъмирию барқароркунӣ;
- маводҳои чорабиниҳои ҳарсола барои омодабоши гузаронидани сарф дар мавсими серобии баҳорӣ ва гузаронидани серобиҳои боронӣ;
- ҳуҷҷатҳои ҳуқуқмуайянкунандаи қитаи замин, ки барои баамалбарории фаъолияти ИГТ зарур аст;

- ҳуҷҷатҳо оиди гузаронидани шаҳодаатномакунонии техникӣ ва таъмирҳо;

Замимаи № 1

ба Дастури маълумотию методӣ оид ба
ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию
нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ
дар рафти истифодабарии онҳо.

(Шакли намунавӣ)

.

Мафҳум ва муайянкунӣ.

Садамаи иншооти гидротехникӣ- нуқсон ё вайроншавииии иншоот, унсурҳои техникӣ дар ИГТ-ии истифодашаванда, манъшавӣ ё нуқсони таҷҳизотҳои техникӣ, номувофиқатоӣ бо қоидаҳои истифодабарии ИГТ, ки бо тартиби тасдиқшуда қабул шудааст, партофтани сарфи об аз обанбор, моддаҳои хатарнок, партобҳои моеъи ташкилотҳои истеҳсолӣ ва хоҷагии қишлоқ, ки дар вақти истифодабарии ИГТ ба амал омаданд ва дар натиҷа ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ зарар расониданд.

Замимаи № 2

ба Дастури маълумотию методӣ оид ба
ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию
нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ
дар рафти истифодабарии онҳо.

(шакли намунавӣ)

____
____
____

(номгӯи Шӯъбаи Хадамот)

____

(ҷои тартиб додани санад)

«___»_______________20___г
(санаи тартиб додани санад)

Санади № _ р.т/рамзи шӯъба

____

(ба кӣ дода шуд)

____
____
____

(вазифа, насаб, ном, номи падари шахси масъул, ки санад тартиб медиҳад дар асоси кадом фармоиши Хадамот аз (сана)№_ р.т /рамз, барои кадом ташкилот тартиб дода шуд (номи пураи ташкилоти истифодабаранда ва ё шахси ҳуқукӣ (номи кутоҳи шахси ҳуқукӣ)), РМА, суроға (маҳали ҷойгиршавӣ), ҷойи иҷрошавии намуди фаъолияти иҷозатномадодашуа)

Дар ҳузури:

____
____
____

____
____
____

Супориш медиҳам:

Чораҳо баҳри бартараф намудани камбудиҳои ошкоршуда дида шаванд.

№ р/т	Номгӯй ва таснифи камбудии ошкоргардида.	Санади меъёри-ҳуқуқие, ки талаботҳои он вайрон карда шуда ё иҷро нагардидаанд.	Мӯҳлати бартараф намудани камбудӣ.
1	2	3	4

Маълумот дар бораи иҷроиши бандҳои санади мазкур ҳатман бояд тариқи хаттӣ дар мӯҳлати муқарраргардида ба Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ бо суроғаи:

____

____

____

____

Иҷро нагардидани санад дар муҳлати муқарраргардида асос мешавад барои кашидани шахси масъул ба ҷаримаи маъмурии ҳуқуқвайронкунӣ дар сасоси

____

____

Бо санад шинос шуд:

____

(Насаб..ном,номи.падар, имзо)

Маълумот дар бораи саркашӣ аз шинос шудан бо амрнома ва дасткашӣ кардан аз имзо

____

____

____

Шахси тартибдиҳандаи амрнома

______________________________ ________________________

(шахси мансабдор) (Н.Н.Нпадар)

Намунаи амрнома. бо ________ варақ барои иҷроиш кабул шуд

____

____

____

(мансаб, Н.Н.Нпадар.,имзо, сана)

Замимаи № 3

ба Дастури маълумотию методӣ оид ба
ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию
нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ
дар рафти истифодабарии онҳо.

(шакли намунавӣ)

Барномаи тафтиши шахси ҳуқуқӣ , соҳибкори инфиродӣ дар соҳаи бехатарии ИГТ

Фармоиш дар бораи тафтиши иншооти

гидротехникӣ аз 20__г. №________

____

(маълумотҳои ҳатмии фармоишӣ
тафтиши иншооти гидротехникӣ)

________________________________ «___»________________20____г.

I. Мақсади гузаронидани тафтиш____

____

(мақсад ва номгӯй тафтиш мувофиқи нақшаи солона тартиб дода шуда гузаронидани тафтиши нақшави аст)

II. Номгӯи субекти тафтиш (ва ё) обекти тафтиш

1) **Номи пурра ва ё кӯтоҳи субекти тафтишшаванда, роҳбарият, ташкилоти истифодабаранда** ______________________________________
____

2) **Номгӯи пурра ва ё кӯтоҳи иншооти гидротехникӣ (маҷмуи иншоотҳои гидротехникӣ)** ____
____

III. Шакли тафтиш____

____

(ҳуҷҷати, сайёри)

____

IV. Маълумоти умуми дар бораи субекти тафтишшаванда ________________________

____

(намуди идоракуни, ҳуқукӣ соҳибмулки, структураи идоракуни ва ғайра)

V. Маълумоти умуми дар бораи иншооти тафтиш шаванда

5.1. Санаи ба истифода додани иншооти гидротехникӣ (маълумотҳои

мухтасари акти комиссияи давлатӣ қабули иншооти гидротехникӣ)
Иншооти гидротехникӣ (рақамгузори) дар дарёи _______, даровaрда шуд ба истифодабарии доими «акти комиссияи давлати дар бораи қабули иншоот барои истифобабари » хх хх 19 ___ г.
Рамзи (код) ба қайдгирии иншооти гидротехникӣ дар Феҳристи давлатии иншоотҳои гидротехеикии Ҷумҳурии Тоҷикистон

____

5.2. Маълумот дар бораи соҳибмулки иншооти гидротехникӣ:______________

____

5.2.1. Шакли соҳибмулки: давлатӣ, идоравӣ, шахсӣ
Шакли соҳибмулкӣ – Давлатӣ.

____

5.2.2 Соҳибмулки иншооти гидротехникӣ: Ҷумҳурии Тоҷикистон, субъекти Ҷумҳурии Тоҷикистон (номгӯй), ташкилоти ҳокимияти маҳаллӣ (номгӯй), ташкилот (номи пурра ва ё кӯтоҳ, суроға, телефон, факс, суроғаи электронӣ), шахси воқеӣ (Н.Н.Н падар., маълумотҳои шиноснома)
Номи пурра: ____
Номи кӯтоҳ: ____
Суроғаи ҳуқуқӣ: ____

____

Суроғаи почта:____
телефон; факс ____
E- mail:____
Сомона:____
Моликияти зертобеъи________________________ Шартнома №____ аз ___ г. и
Ба мувозинагузарони (эзоҳ № 1 ба Шартнома).
Ба мувозинаи худ нигоҳдорандаи иншооти гидротехникӣ:_________________

____

Деректори генералӣ ____

____

5.3 Маълумот дар бораи ташкилоти истифодабарандаи иншооти гидротехникӣ, дар мувозинаи давлат ва ё идоравӣ қарор дорад:
5.3.1. Номгӯи пурра ва ё кӯтоҳи ташкилоти истифодабаранда, суроға, телефон, факс____
(номгӯи пурра)

____
(номгӯи кутоҳ)
Суроғаи почта: ____

____

Телефон/ факс: ____
E- mail: ____
сомона: http://www.

____

5.3.2. Мансаб, Насаб, Ном, Номи падари роҳбари ташкилот _______________

____

5.3.3. Намуди гузариши фаъолияти истифодабарии иншооти гидротехникӣ аз тарафи ташкилоти истифодабаранда: тарзи бурдани хоҷагидорӣ, идоракунии оперативӣ, дигар намуд асосҳо ____________________________

(функсияҳо оид ба истифодабарии иншооти гидротехникӣ супорида шуданд_____________
Аз рӯи шартҳои_______ бо шартномаи № _____
аз сол., тасдиқ шуд)

5.3.4. Маълумот дар бораи ташкилоти истифодабарандаи __________________

____

(барои иншооти гидротехникӣ, ки дари мувозитнаи шахсӣ қарор дорад): номӣ ташкилот (шахси ҳуқуқӣ), ки иншооти гидротехникиро истифода мебарад, шакли гузаронидани функсияҳои истифодабарии иншооти гидротехникӣ, ташкилоти истифодабаранда (шартномаи иҷора, шартномаи иҷрои ӯҳдадориҳо, бо ҳамин асосҳо)

5.4. маълумот дар бораи тартибдиҳандаи лоиҳаи иншооти гидротехзникӣ: номи пурра ва ё кӯтоҳи ташкилоти лоиҳакаш, барои ташкилоти мавҷудбудайи айни замон - суроға, телефон, факс, маълумотҳои бонкӣ

____

5.5. Санаи охирин мушоҳидагузаронии пеш аз эъломиякунонии иншооти гидротехникӣ ____

5.6. Маълумот дар бораи андозаи таъмини молиявии маъсулияти шаҳрвандӣ барои зарари дар натиҷаи садамаи иншоотҳои гидротехникӣ расонида шуда:____

____

(сарҷашмаи пардохти зарари расонидашуда, ки дар вақти садамаи иншооти гидротехникӣ расонида мешавад; ҳаҷми имконпазири зарар, ки дар вақти садамаи иншооти гидротехникӣ расонида мешавад ва барои фарзияи саддамаи аз ҳама вазнини иншооти гидротехникӣ, инчунин барои фарзияи аз ҳама эҳтимолии саддамаи иншооти гидротехникӣ муайянсозӣ шудааст.

5.7. Номгӯй ва суроғаи ташкилот – суғуртакун; ҳаҷми маблағи суғуртавӣ аз рӯи шартномаи ҳатмии суғуртачӣ, ҷавобгарии шаҳрвандӣ, маълумот ва мӯҳлати суғурта

____

____

5.8. Маҳали ҷойгиршавӣ ва параметрҳои асосии иншооти гидротехникӣ

____

____

(номгӯи субекти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташкили ҳокимияти маҳаллӣ, ҳавзаи минтақавӣ, ки дар ҳудуди он иншооти гидротехникӣ ҷойгир шудааст)

____

(номгӯи иншооти обӣ, ки иншоотҳои гидротехникӣ дар он ҷойгиранд, ҷойгиршавии даҳанаи сарбанд- масофа аз резишгоҳ, даҳана ва ё манбаъи ҷараёни об, майдони обпарто)

____

____

(Маълумотҳои пешниҳоди қитъаи замин, ки барои ҷойгиронии иншоотҳои гидротехникӣ заруранд: Асноди ҳатмии ҳуҷатҳои тасдиққунандаи ҳуқуқ ба моликият ва ё дигар ҳуқуқҳо ба қитъаи замин)

____

(Дарозии умумии ҷабҳаи фишор дар иншооти гидротехникии тафтишшаванда, нуқтаҳои сатҳҳои танбавӣ, СБД ва СМД (ФПУ и НПУ))

____

(Мавҷудият ва тавсифи умумии иншооти гидротехникӣ ва / ё дигар иншоотҳои силсилаи обанборҳо дар дарё ва шохобҳои он боло ва поён аз маъбади танбашавии иншооти

гидротехникӣ, ки ташккулдиҳандаи режаи обии ҳавзаи дарё, аз он ҷумла дар сурати сар задани саддама дар иншооти гидротехникӣ мегардад)

5.9. Таъинот, гурӯҳ ва шакл, мӯҳлати воқеӣ ва меъёрии истифодабарии иншооти гидротехникӣ, дараҷаи заҳролуднокии партовҳои захирашаванда

____

____

5.10 Маълумот дар бораи ҷойҳои таҷдид шаванда (реконструкция) ва ё гузаронидани таъмири капиталии иншооти гидротехникӣ дар 5 соли охир

____

____

5.11Мавҷудияти Эъломияи бехатарии иншооти гидротехникӣ, иҷозатномаи истифодабарии он, ки мутобиқи тартиби муқарраргардидаи қоидаҳои истифодабарии иншоотҳои гидротехникиии захираҳҳои обӣ мӯҳлати амали онҳо тасдиқ гаштааст.

____

____

_

5.12. Маълумот оид ба иҷроиши нақша-ҷорабиниҳо доир ба таъмини бехатарии ИГТ, ки аз рӯи натиҷаҳои эъломияи бехатарии пештартибдодашудаи иншооти гидротехникӣ қабул гардидааст, бо нишондиҳии сабабҳои иҷро нагаштани бандҳои алаҳидаи нақша____

____

5.13. Маълумот дар бораи иҷроиши супориши Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ дар давраи амали пеш аз эъломияи бехатарии иншооти гидротехникӣ.

____

____

VI. Чорабиниҳои санҷишӣ

№ п/п	Намуди амал	Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, бандҳое, ки талабот оид ба санҷиши онҳо дар ин масъала сурат мегирад	Натиҷаи санҷиш
1	Баррасии ҳуҷҷатҳои шахси ҳуқуқӣ, соҳибкори инфиродӣ		
1.1	Баррасии санадҳои санҷишии пешдодашуда		
1.2	Таҳлили маводҳои парванда оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ		
1.3	Баррасии масъалаҳои назорат, аз ҷумла масъалаҳои назоратӣ дар марҳилаи сохтмон		
1.4	Таҳлили хуҷҷатҳои дигар (рӯйхат)		
2	Назорати иншооти гидротехникӣ, ҳудудҳо, биноҳо, сохтумохо, иншоотҳо, таҷҳизоте, ки бо иншоотҳои гидротехникӣ алокаманд фаъолият доранд ва аз тарафи шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ хангоми фаъолияташон истифодабарӣ мешаванд		
2.1	Гузаронидани арзёбии иҷрокунии шартҳои амали иҷозатнома аз тарафи молик барои истифодабарии иншооти гидротехникӣ		
2.2	Гузаронидани санҷиши иҷрои супоришҳои қаблан додашуда барои бартараф кардани вайронкунии талаботи бехатарӣ дар фаъолияти иншооти гидротехникӣ (номгӯй)		
2.3	Баррасии маводҳои истифодабарии техникии иншооти гидротехникӣ		
2.4	Гузаронидани муоинаи бехатарии тачхизотхои техникӣ дар иншооти гидротехникӣ		
2.5	Гузаронидани санҷишҳо		
2.6	Масъалаҳои махсус. Инчунин илова кардани замимаҳо ба ин Дастур барои сохторҳои гидротехникӣ ва таҷҳизоти механикии нерӯгоҳи барқии обӣ - Замимаи № 4; Барои ИГТ-ии хоҷагии об - Замимаи № 5; Барои ИГТ-ии иншооти саноатӣ - Замимаи № 6		
2.7	Масъалаҳои дигар		

Замимаи № 4

ба Дастури маълумотию методӣ оид ба ташкил ва гузаронидани корҳои назоратию нақшавии сайёри иншоотҳои гидротехникӣ дар рафти истифодабарии онҳо.

(шакли намунавӣ)

Рӯйхати ҳуҷатҳо ва саволҳо барои санҷиши ИГТ ва таҷҳизотҳои механикии Неругоҳҳои Обию Барқӣ (НОБ).

№	Саволҳои санҷишӣ.
	Ҳуҷҷатҳои фармоишӣ
1	Фармони роҳбари корхона оиди тақсимбандии вазифаҳо ва ҳудудҳо барои хизматрасонӣ ба таҷҳизот, биноҳо, иншоотҳо ва коммуникасияҳо байни шӯъбаҳои истеҳсолӣ, зерсохторҳо ва таъиноти шахсони мутасаддӣ доир ба истифодабарии бехатари ҳамаи унсурҳои иншоот, инчунин муаянсозии вазифаҳои хизматии ҳамаи ҳайат.
2	Фармон дар бораи ташкил намудани комиссияи аттестасионии корхона.
3	Фармон дар бораи таъин намудани комиссияи корхона, зерсохторҳо ва ҳайат доир ба тафтиши донишҳои меъёрӣ ва қоидаҳо. Дар ҳайати комиссия ҳузур доштани намояндагони Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ,
	Ҳуҷҷатҳои техникӣ
4	1.Мавҷудият ва мувофиқоии ҳуҷҷатҳо ба талаботҳои меъёрӣ: • Санадҳои ҷудокунии қитъаи замин ва нақшаи сарҳадҳои ҳудуди бегонашавии ИГТ; • Санадҳои қабули корҳои ниҳонӣ дар иншоотҳо ва унсурҳои он, аз он ҷумла асбобҳои назоратию ченкунии хобонидашуда; • Шиносномаҳои техникии ИГТ; • Нақшаҳои иҷроишӣ, аз он ҷумла барои ҷобаҷогузории асбобҳои назоратию ченкунӣ; • Дафтарҳои мушоҳидаҳои асбобӣ ва нигоҳӣ (визуалӣ) аз ИГТ ва унсурҳои алоҳидаи он; • Дастурамали истифодабарии ИГТ ва таҷҳизотҳои механикии онҳо; • Санадҳои комиссияҳои махсусгардонидашуда оиди тадқиқот ва баҳогузории ИГТ ва унсурҳои онҳо; • Барои ИГТ-и таҳти тазъиқ (напор) қарордошта, ки зиёда аз 25 сол истифодабарӣ мешаванд, мавҷудяти тадқиқотҳои бисёрҷабҳа бо баҳогузории мустаҳкамӣ, тобоварӣ ва истифодонокии боэътимод бо таклиф намудани ташкилотҳои махсусгардонидашуда . • Маводҳои ҳисоботӣ дар бораи тадқиқотҳои аслӣ ва илмии махсус, таҷрибаҳо ва корҳои будубасткунӣ, ки аз тарафи ташкилотҳои даъватшуда гузаронида шудаанд.

	• Маводҳои таҳқиқ ва таҳлили маълумотҳои мушоҳидаҳо аз ИГТ. Ҳисоботҳои солона оиди натиҷаҳои мушоҳидаҳои аслӣ. • Санади қабули ИГТ аз тарафи комиссия баъди гузаронидани таъмири асосӣ, баҳодиҳии таъмир; • Санадҳои мушоҳидаҳои навбатии баҳорӣ ва тирамоҳӣ, инчунин мушоҳидаҳои ғайринавбатии иншоотҳо баъди офатҳои табиӣ; • Номгӯи дастурамалҳои тасдиқгашта, нақшаҳо ва дигар ҳуҷатҳо;
5	Нақшаи чорабиниҳо ҳангоми ба вуқӯъоии ҳолатҳои садамавӣ ва фавқулода дар ИГТ.
6	Ҳуҷатҳои лоиҳавии саривақт пешгирӣ (бо дарназардошти маводҳои ҳисоботӣ ҳангоми таъсироти мавҷҳо аз обанбор) аз ҳолатҳои манъшавӣ ё садамаи ИГТ.
7	Дастурамалҳои вазифавӣ барои ҳаркадом намудҳои ҳайат, ки ИГТ-ро истифода мебаранд.
8	Ҷадвали мушоҳидаҳои давраги ва тафтиши таҷҳизотҳои механикӣ (мушоҳидаҳо 2-маротиба дар як сол гузаронида мешаванд).
9	Мавҷудияти қоидаҳои тасдиқшудаи истифодабарии захираҳои обии обанбор ва қоидаҳои истифодабарии техникӣ, ободонии обанбор, ки маҷроро ба танзим медароранд, азнавдидидабарории онҳо на камтар аз як маротиба дар 10 сол ба роҳ монда мешавад.
10	Мавҷудияти маводҳо оиди натиҷаҳои санҷишии мустаҳкамии бетон дар қитъаҳо, ки зери таъсири вазнҳои динамикӣ, обҳои полоишӣ, равғанҳои минералӣ, яхбандшавии мунтазам қарор доранд ва дар ҳудудҳои сатҳи тағийрёбанда ҷойгир мебошанд.
11	Мавҷудияти нақшаҳои солона ва оянда бини таъмирҳои ИГТ. Риояи мӯҳлатҳои азкорбарории таҷҳизоту иншоотҳо ба таъмир ва бакорандозии онҳо.
12	Мавҷудияти нақшаи мушоҳидаи қисмҳои зериобии иншоотҳо (якум маротиба баъди 2 соли истифодабарӣ, дуюм баъди 5 сол ва оянда бо дарназардошти муҳимият).
13	Дар дастурамалҳо мавҷуд будани маълумотҳо оиди гузариши об аз иншооти обгир, ки пешгирии осебёбии иншоот ва шусташавии қаъро баъди онҳо таъмин месозад.
14	Дар дастурамалҳо мавҷуд будани мӯҳлат ва ҳаҷми мушоҳидаҳо аз: • Боришот ва ҷойивазкунии иншоотҳо ва асосҳои он; • Кашшавӣ ва тарқишҳо дар иншоот, ҳолати пайвандиҳои деформатсионӣ ва сохтмонӣ, нуқтаи мустаҳкамшавии девораҳои сарбанди хокӣ, ҳолати обгузаронҳои тазъиқӣ (напорное); • Режаи полоишӣ дар асос ва танаи иншоотҳои хокӣ ва бетонӣ, қисматҳои соҳилӣ; • Таъсири маҷро ба иншоот (шусташавии мавҷшикан ва пасдолон (рисберма), қарн ва соҳилҳо, зангзании рӯйпӯшҳо, зуҳуротҳои ярч, таҳшиншавӣ ва аз алафҳо пуршавии каналҳо ва ҳавзҳо), таъсири ях ба иншоотҳо ва яхбандии онҳо.
II. Ташкили кор бо ҳайат.	
15	Мавҷудияти тартиби тасдиқшуда бо роҳбари ташкилот оиди кор бо ҳайат, дар мувофиқаи салоҳиятнок бо Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ.
16	Тартиби омӯзишӣ, бардоштани сатҳи дониш, тафтиши саводнокӣ ва санҷиши (аттестатсия) шахсони ба иншоот хизматрасон ё дар ИГТ фаъолиятмекарда, ки таҳти назорати Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии

	иншоотҳои гидротехникӣ қарор доранд ва дар асоси талаботҳои дар Хадамот тасдиқшуда тадбиқ мегарданд.
17	Тартиби роҳ додан ба тайёрӣ барои вазифаи нав (коргар бояд маълумоти тахассусӣ ва таҷрибаи ба талаботҳо ҷавобгӯи корӣ дошта бошад, ё ин ки дар касби хеш бо шакли омӯзишии амаликунандаи соҳавӣ омӯзонида шавал).
18	Мавҷудияти нақшаву барномаҳои тасдиқшуди тайёрии ҳайат барои вазифаи нав.
19	Мавҷудияти номгӯи саволҳои санҷишӣ барои ҳаркадом корманд тасдиқгаштаи раиси комиссияи доимамалкунандаи имтиҳонӣ ва ҳамоҳангсозӣ бо мақомоти назоратӣ.
20	Мавҷудияти ҳуҷати фармоишии роҳбар оиди роҳ додани корманд ба кори мустақилона.
21	Ташкил ва гузаронидани фаҳмондадиҳиҳои аввала, такрорӣ, ғайринақшавӣ, ва мақсаднок дар ҷойҳои корӣ.
22	Ташкили машқҳои махсус (мунтазам, на камтар аз 1 маротиба дар моҳ, бо баромадан аз иҷрои вазифаҳои асосӣ).
23	Мавҷудияти барномаҳои махсуси тайёркунӣ, ки аз тарафи сармуҳандис тасдиқ карда шудааст ва тартиби амалисозии барномаҳо барои ҳар як ҷои корӣ.
24	Барномаи бардоштани сатҳи дониши кормандон аз тарафи роҳбар тасдиқ кардашуда, ки дар муасиссаҳои таълимии иҷозатномадошта ба роҳ монда шудааст. Таъминоти солонаи омӯзиши касбии ҳар корманд.
Ташкили истифодабарӣ ва назорат аз ИГТ ва таҷҳизотҳои гидромеханикӣ.	
25	Мавҷудияти бо тартиби муқараргардидаи эъломияи бехатарии ИГТ аз он ҷумла: • Ташхиси бехатарии ИГТ; • Меъёрҳои тасдиқшудаи бехатарии ИГТ; • Ҳисоби андозаи зарар, ки метавонад ба ҳаёт, саломатии шахсони воқеӣ, моликияти шахсони воқеӣ ва ҳуқӯқӣ дар натиҷаи садамаи ИГТ расонида шавад ва бо ҳокимияти иҷроияи маҳаллӣ мувофиқа карда шудааст.
26	Гузаронидани тадқиқотҳои пеш аз эъломиявии ИГТ, иҷроиши чорабиниҳо бо санад дар давраи амали эъломия.
27	Гузаронидани ИГТ ба Феҳристи давлатии иншоотҳои гидротехникии Ҷумҳурии Тоҷикистон.
28	Мавҷудияти иҷозатнома барои истифодабарии ИГТ.
29	Мавҷудияти қоидаҳои истифодабарии иншоотҳои гидротехникӣ, ки бо Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ тартиб дода шуда, мувофиқанок гаштаанд.
30	Таъминоти молиявии масъулияти шаҳрвандӣ барои зиёни дар натиҷаи садамаи ИГТ расонидашуда (аз ҳисоби кадом сарчашмаҳо таъминоти молиявӣ ба амал бароварда мешавад).
31	Дар ҳолати омодабоши доимӣ нигоҳ доштани огоҳкунандаҳои мулкии ҳолатҳои фавқулода дар ИГТ. Тафтиши коршоямӣ
Истифодабарии иншоотҳои гидротехникӣ.	
32	Нигоҳдории лозима ва хизматрасонии техники ҳудудҳо, биноҳо ва сохтмонҳои объекти энергетикӣ.
33	Дар қитъаҳои нишебиҳои сарбандҳои хокӣ ҳангоми баланд будани сатҳи обҳои полоишӣ, дар сатҳи поёнӣ барои роҳ надодан ба яхбандӣ ва вайроншавӣ бояд заҳкаш сохта шуда бошад ё аз хунукӣ эмин нигоҳ дошта шавад.

34	Ҳангоми истифодабарии биноҳои зеризаминии неругоҳҳои барқӣ бояд чунин корҳо таъмин бошанд: • Омодабоши доимии кори обкашҳои (насосы) обпарто, ки дар натиҷаи полоиш ва ё кандашуданиҳои пешбининашуда аз обгузаронҳо ба вуқӯъ меоянд, коршоямии таҷҳизоти ҳавокаш, рушноидиҳии садамавӣ, баромадгоҳҳои эҳтиётӣ;
35	Дарвозаоббандҳои асосӣ бояд бо таҷҳизоти нишондиҳандаи баландии кушодашавӣ муҷоҳозонида шуда бошад. Дигар механизмҳои бардоранда ва қисмҳои иловагии дарвозаҳо бояд ба реперҳои асосӣ бастагӣ дошта бошанд.
36	Таҷҳизот ва қисмҳои механики иншоотҳои гидротехникӣ бояд аз зангзанӣ ва рӯидани обсабзҳо эмин нигоҳ дошта шаванд.
37	Таъмини ҳолати коршоямии таҷҳизотҳои зидисадамавӣ, маводҳои обпарто ва наҷотдиҳанда.
38	Пайдоиши нуқсон дар иншооти гидротехникӣ, ки ба одамон, таҷҳизот ва дигар иншоотҳо хатар эъҷод мекунад, бояд фавран бартараф карда шавад.
39	Асбобҳои назоратию ченкунӣ (минбаъд-АНЧ) бояд аз зарбхурӣ ва яхбандӣ ҳимоя шуда, тамғазании (маркирова) аниқ дошта бошанд.
40	Дар неругоҳҳои барқӣ бояд рӯйхат ва нақшаи ҷойгиршавии ҳамаи АНЧ бо дарҷи санаи насби ҳар як асбоб ва баҳисобгириҳои нахуст мавҷуд бошад. Ҳолати АНЧ бояд бо мӯҳлатҳои дар дастурамалҳои маҳалӣ нишондодашуда тафтиш гарданд.
41	Гузаронидани мушоҳидаҳои махсус дар иншооти гидротехникӣ бетони навъи 1-ум вобаста аз сохт ва шароитҳои истифодабарӣ аз: • Ковокшавии асоси сангӣ дар минтақаи расиш бо соқи сарбанд; • Шиддат дар арматура; • Дигаргуншавии ҳолати сарбанд ҳангоми таъсири сейсмологӣ ва дигар таъсирҳои динамикӣ;
42	Ташкил ва гузаронидани назорати техникии (тафтиши) ҳолати иншоотҳои гидротехникӣ (то фарорасии мавсими серобӣ ва баъди гузаронидани он). Ҷамъбасткунии натиҷаҳо бо санадҳо.
43	Таҷҳизотҳои механики иншоотҳои гидротехникӣ (дарвозаоббандҳо ва иҳотаҳои муҳофизатӣ бо механизмҳояшон), маводҳои идоракунии фосилавӣ ва автоматикӣ ва таҷҳизотҳои хушдордиҳанда (сигнализация), инчунин асбобҳои борбардор ва нақлиётии таъминоти умумӣ бояд коршоям бошанд ва дар ҳолати омодабош ба кор қарор дошта бошанд.
44	Таҷҳизотҳои механикии иншоотҳои гидротехникӣ бояд мунтазам аз мушоҳида ва тафтиш бо нақшаи тасдиқшуда (сармуҳандиси ташкилот) гузарад.
45	Конструксияҳои ғализҷамъкунҳо (панҷараҳо, иҳотаҳо, ғализдорҳо) бояд мунтазам аз ғализҳо тоза карда шаванд.
46	Иҷроиши талаботҳо оид ба реҷаи бакороии обанбор пеш аз мавсими серобӣ ва пуршавии минбаъдаи он бояд чунин таъминотҳоро ба ҷо орад: • Пуршавии обанбор дар мавсими серобӣ то сатҳи мӯътадили дамандозӣ (НПУ); • Шароитҳои муносиб барои партофти оби зиёдатӣ ба воситаи иншоот, гузаронидани обовардҳо, инҷунин ях, агар ин дар лоиҳа пешбинӣ шуда бошад; • Танзимкунии сарфҳои партофт бо баҳисобгирии талаботҳои бехатарӣ ва кори боэътимоди иншоотҳои гидротехникӣ , мубориза бо обхезиҳо;
III. Таъминоти об барои эҳтиёҷоти техникӣ.	
47	На камтар аз як маротиба дар 5 сол гузаронидани тадқиқотҳо ва таҷрибаҳои

	маҷмӯи обтаъминкунии техникӣ.Таҷрибаҳоро дар ҳамаи ҳолатҳои тағийркунонии иҷроиши маҷмӯи таҷҳизотҳо мегузаронанд.
IV. Сарбандҳо, Каналҳо, Саддҳо.	
48	Мавҷудияти нақшаи тасдиқшуда бо чорабиниҳои иҷрошуда оиди муҳофизати сарбандҳои хокӣ ва саддҳо аз шусташавӣ ва резиш аз теға.
49	Дар дастурамалҳои маҳаллӣ барои ҳаркадом иншооти гидротехникӣ зери тазъиқ (фишор) қарордошта, бояд меъёрҳои бехатарӣ нишон дода шуда, бо натиҷаҳои мушоҳидаҳои АНЧ дар қиёс мондан зарурият дорад.
50	Гузаронидани чорабиниҳо барои таъмир ва омодакунии хасрубаҷаъмкунҳо ва хасрубапартовҳо, тозакунӣ аз хасу хошок ва ғарқчубҳо даҳанаҳои каналҳои обрасон, панҷараҳо ва тарқишҳои дарвозаоббандҳо, инчунин тайёр намудани дигар маводу таҷҳизотҳо то фарорасии ҳароратҳои манфии обу ҳаво.
51	Бақайдгирӣ дар дастурамали маҳаллӣ тартиби бакордарории системаи гармидиҳӣ ва таҷҳизотҳо барои тозакунии панҷараҳо аз ях пеш аз яхбандиҳо ва дар марҳилаи яхбандиҳо.
52	Таъмини ҳолати коршоямии шабакаҳои заҳкаш ва боришоти сахт, мустаҳкамкунии бораҳои иншооти обгузарон.
53	Мавҷудияти аломатҳо, ки дарозии иншоотро бо пикетҳо муайян месозад, аввал, охир ва қутри ҳалқа ё қаъри обии асбобҳо дар сарбандҳои тахти фишори об қарордошта ва саддҳо, каналҳо, нақбҳо, саддҳои дашғолпарто.
V. Истифодабарии дастгоҳҳои гидротурбинаҳо.	
54	Қабулкунии таҷҳизотҳои сохтумони анҷомёфта ба истифодабарӣ, инчунин баъди таъмири асосӣ, таҷлилшавӣ, замонависозӣ.
55	Ҳуҷҷатҳои техникӣ. Мавҷудияти ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ, санадҳо: • Қабули комиссия, корҳои ниҳонӣ, хобондани таҳкурсӣ, нахустозмоишҳои таҷҳизот ва ҳамаи асбобҳо; • Шиносномаҳои биноҳо, таҷҳизотҳо, иншоотҳо; • Нақшаи иҷроиш;
56	Гидроагрегатҳои дар истифодабарӣ қарордошта (минбаъд- ГА) ва таҷҳизотҳои ёрирасон бояд пурра автоматикӣ бошанд. Бакордарории агрегат дар ҳолати генераторӣва ҳолати компенсатори синхронӣ, аз кор бозмонии ҳолати генератор ва ҳолати компенсатори синхронӣ, гузаштан аз ҳолати генераторӣ ба ҳолати компенсатории синхронӣ ва баракс бояд аз як тугмача идора шаванд.
57	Гидроагрегатҳои дар захира буда, бояд дар ҳолати таёрӣ бакорандозии фаврии автоматикӣ бошанд.
58	Неругоҳҳои обию барқии тавоноияшон зиёда аз 30 МВт бо шумораи агрегатҳояшон аз 3-то зиёд, бояд ба маҷмуъҳои танзимкунии гурӯҳи тавоноии фаъол муҷаҳаз гардонида шуда, имконияти истифодабарии онҳо барои реҷаи танзимкунии автоматикӣ дуюмбора аз лапишҳо ва бозҷараёнҳои тавоноӣ имконият дошта бошанд. Аз кор боздоштани ин маҷмуи тавонои фаъол бо иҷозати хадамоти навбатдорӣ ба амал бароварда мешавад
59	Барои ҳар кадом гидроагрегат дар дастурамалҳои маҳаллӣ бахри муайянкунии мӯҳлатҳои минималии вақти санҷиш бояд амалҳои зерин ба инобат гирифта шавад: • Махкамшавии дастгоҳи обарандаи гидротурбина то минтақаи асбоби рафъи ларзишӣ (демпфир) ҳангоми партофтани бор; • Кушодашавии дастгоҳи обарандаи гидротурбина ҳангоми гирифтани бор бо суръати максималӣ; • Тобхурӣ ва рустшавии пораҳои чархи кории парачархҳои гардишӣ ва

	гидротурбинаҳои диогоналӣ; • Махкамшавӣ ва кушодашавии сӯзани танзимкунанда ва баргардонандаи фавраи гидротурбинаҳои белӣ; • Махкамшавии дастгоҳои оббаранда ҳангоми бакордароии пистонаки (залотник) махкамкунандаи садамавӣ; • Махкамшавӣ ва кушодашавии дарвозаҳои пеш аз турбина, инчунин дарвозаҳои таъмирию садамавӣ дар обқабулкунак; • Махкамшавии сардиҳии ғайрикории гидротурбина;
60	Ба кори мӯҳлаташ дарози гидроагрегат ҳангоми баланд будани сатҳи ларзиш роҳ дода намешавад: • Паҳнои ларзиши ӯфуқӣ (горизонталӣ)-и болопӯши чархи турбина, инчунин паҳноии ларзиши ӯфуқии чорчилики (крестовина) болоиву поении генератор, вобаста аз суръати гардиши ротори гидроагрегат нишондиҳандаи ҷоизи ларзиш 180 мкм; • Паҳнои ларзиши амӯдии (вертикалии) болопӯши турбина, конуси такянок ё чорчилики (крестовина) борбардори генератор вобаста аз суръати ларзиш набояд аз 180 мкм зиёд бошад; • Тапиши ғалтаки (вал) гидроагрегат набояд аз нишондиҳандаҳои дар дастурамали маҳаллӣ ва дар корхонаи истеҳсолкунандаи ГА гидротурбина дарҷгашта зиёд бошад;
61	Таъмири асосии (капиталӣ) гидротурбина бояд 1 маротиба дар 5-7 сол гузаронида шавад. Дар ҳолатҳои алоҳида аз мӯҳлатҳои гузошташуда берун баромадан мумкин аст.
62	Ҳамаи маҷмуҳои технологӣ, таҷҳизотҳо, бино ва иншоотҳо, аз он ҷумла иншоотҳои обӣ, ки ба ҳайати иншооти барқӣ дохиланд, бояд давра ба давра аз муоинаи техникӣ бархурдор гарданд. • Муоинаи техникии маҷмуҳои технологӣ ва таҷҳизоти электрикӣ бо гузоштани мӯҳлати ҳуҷҷатҳои техникию – меъёрии тасдиқгашта гузаронида мешавад. Таҷҳизотҳои ҳароратӣ – техникӣ мувофиқи ҳуҷатҳои меъёрию – техникии амалкунанда муоина мегарданд. Биноҳо ва иншоотҳо - дар мӯҳлатҳои бо ҳуҷҷатҳои меъёрию техникии амалкунанда, вале на камтар аз 1 маротиба дар 5 сол.
VI. Техникаи Бехатарӣ.	
63	Омӯзиши ҳарсолаи ҳайат бо тарзҳои эҳёкунӣ ба воситаи дастгоҳҳои машққунии ҳозиразамон. Мавҷудияти санҷиши донишҳои Дастурамалӣ оиди расонидани кӯмаки аввалия ҳангоми рух додани ҳодисаҳои нохуш дар истеҳсолот.
64	Дар ҷойҳои намоёни ҳудуди иншоот бояд нақшаҳои ҳаракати воситаҳои нақлиёт гузошта шуда бошад.
65	Дар ташкилот (иншоот) бояд мӯҳлатҳо ва тартиби санҷиши ҳолати роҳҳои нақлиётӣ муайян гардида бошанд.
66	Кӯпрукчаҳои гузаргоҳии ҷӯйҳо бояд паҳмии на камтар аз 0,60 метр бо панҷараҳоро дошта бошанд. Гузаргоҳҳои барои ҳайат, дар ҷойҳои хамиаш аз 20 градус зиёд, бояд бо зинаҳои панҷарадор муҷоҳозонида шаванд.
67	Зинаҳои амудии доимии баландияшон аз 5 м боло бояд дар панҷараҳои металлӣ камоншакл гирифта шуда, дар тул бо на камтар аз 3 тасмаи металлӣ пайванд шаванд.
68	Дар даҳанпушҳои танзимкунанда (вентиль), ғалақаҳо (задвижки) ва ҳаракатовардҳои онҳо бояд чунин навиштаҷот ва аломатҳо гузошта шаванд: • Рақам ва аломати шартии асбобҳои махкамкунанда ва танзимкунанда дар мувофиқаҳо бо тарҳҳои технологӣ ва дастурамалҳо оиди истифодабарии таҷҳизот;

	• Ишоракунандаи самти тобхурӣ ба тарафи маҳкамшавӣ (3) ва ба тарафи кушодашавӣ (0). Агар навиштаҷотҳои аниқ вуҷуд надошта бошад, ба иҷроиши идоракунӣ, таъмири таҷҳизот ва тағийрдиҳии дастгоҳҳои идоракунӣ роҳ дода намешавад.
69	Панҷараҳои муҳофизатӣ давра ба давра дасти рангубор карда мешаванд. Болопӯш ва тоқҳои қутти (кожух) аз тарафи дарунаш ранг карда мешаванд, унсурҳои ҳаракаткунандаи муҳофизатии дастгоҳҳо ва мошинаҳо бо ранги зарди огоҳикунанда рангубор мегарданд.
70	Номгӯи корҳо бо супоришнома ва иҷозат ҳангоми таъмири ИГТ, аз тарафи сардори сех муайян карда шуда, аз роҳбари корхона (ташкилот) тасдиқи худро меёбад.
71	Рӯйхати кормандони ташкилот, ки ҳуқуқи додани супоришномаро (наряд) доранд, ваколат доранд истеҳсолкунанда ва роҳбари корҳо бошанд, ҳангоми роҳ додани корҳо ба минтақаи берун аз ҳудуди хизматрасонӣ ба ИГТ ва таҷҳизот, ҳайати навбатдорӣ, аз тарафи роҳбари худи ҳамин ташкилот тасдиқ мегардад. Рӯйхат бояд дар назди тартибдиҳандаи супориш ва дар ҷои кори сардори басти сех (навбатдори калон) ки мутасаддии таҷҳизотҳо мебошад нигоҳ дошта шавад.
72	Ҳангоми таъмири таҷҳизотҳои ёрирасон, инчунин дар вақти иҷроиши корҳо оиди фармоиши истеҳсолӣ, кормандоне таъин мегрданд, ки дараҷаи ихтисосияшон аз III - юм поён набошад. Номгӯи таҷҳизотҳои ёрирасон вобаста бо шароитҳои маҳалӣ аз тарафи роҳбари ташкилот муайян карда мешавад.
73	Корҳое, ки ташкилотҳои сохтумонӣ-васлкунӣ дар ташкилотҳои барқтаъминкунӣ ба субот мерасонанд, танҳо баъди тартиб додани санад - иҷозат (акт-допуск) гузаронида мешавад. Масъулияти риояи чорабиниҳои дар санад – иҷозат пешбинишударо роҳбарони тарафҳо – ташкилотҳо ва ташкилот – фармоишгар ба зима доранд. Иҷроиши корҳои таъмири – сотумонӣ ё сохтумонӣ – васлкунӣ, ки аз тарафи ҷузъҳои ташкилоти барқтаъминкун дар наздикиҳои таҷҳизотҳои гидромеханикӣ ё ИГТ ба амал меоянд бо супоришнома – иҷозат (наряд - допуск) гузаронида мешаванд.
74	Роҳ надодан ба боркунии вазни аз меъёр зиёд дар болопӯши биноҳо ва майдонҳо, инчунин овезон намудани борҳо ба қисмҳои бино, иншоот ва нақли лӯлаҳо (турбопровод), ки барои чунин мақсадҳо пешбини нагаштаанд
75	Ҳангоми анҷомёбии корҳои бо оташ алоқаманд бояд назорати ҷои гузарондани онҳо дар давоми 5 соат ташкил карда шавад.
76	Ҳамаи иншоотҳои зеризаминии аз газ хатарнок дар нақшаи технологӣ ишора шуда, ба ҳайат (хизматрасони таҷҳизоти газӣ) бо гирифтани имзоҳояшон шиносонида мешавад.
77	Ҳамаи киштиҳо, завракҳо, амадҳо, киштии гузора (паром) ва дигар маводи шиноварӣ, ки дар тобеияти ташкилотанд бо маводҳои зидисӯхтор, ноҷотдиҳӣ, огоҳкунанда, обпартоӣ, танобҳо ва лавозимоти киштӣ, бояд таъмин бошанд. Лавозимотҳои наҷотдиҳӣ бояд аз озмоишҳои (тафтиши) ҳарсолаи мустаҳкамӣ ва шинокунӣ гузашта, бо шаҳодатномаи озмоиши таъмин гардад.
78	Баистифодадиҳии бандҳои аз ғулачубҳо сохташуда, ғавҳои обӣ ва мадҳои нав ё таҷлилшуда баъди қабули онҳо аз тарафи комиссияи махсус, ки роҳбари ташкилот таъин намудааст, иҷозат дода мешавад.
79	Мавҷудияти дидбонгоҳҳо бо васоитҳои алоқа барои назорат аз сатҳ ва гузариши серобӣ дар ҳудуди иншооти обӣ. (ҳангоми зарурият).

80	Роҳи таъиноти умумӣ, ки аз барии хамии канал мегузарад бояд бо таворaҳо (ограда, забор), сутунчаҳои сари роҳ ё дарахтзорҳо иҳотагирӣ карда шавад.
81	Масъулияти таъмини шароитҳои лозимаи бехатарии меҳнат ҳангоми фаровардани ғаввосҳо (водолазов) аз канори киштиҳо ё киштиҳои махсуси ғаввосӣ, ба роҳбарони ин киштиҳо вогузор аст. Барои иҷрои корҳои ғаввосӣ роҳбар таъин мегардад, ки роҳбарӣ ва назорати умумии корҳои ғаввосиро амалӣ мегардонад. Инчунин роҳбари бевоситаи фаровардани ғаввос, ки ҳаракати ғаввосону ҳайати ёрирасонро роҳбари менамояд таъин мегардад.
82	Механизмҳои дарвозаоббанд бояд воситаҳои пешгирикунанда ва махкамкунанда, ки бо тариқи автоматикӣ амал менамоянд дошта бошанд, то ин ки имконияти бакороии хати барқ ҳангоми истифодабарии дастӣ аз байн бурда шавад.

Рӯйхати ҳуҷҷатҳо ва саволҳо барои санҷиши ИГТ таъиноти хоҷагии об.

№	Саволҳои санҷишӣ:
	I. Хуҷҷатҳои фармоишӣ:
1	Фармони роҳбари корхона оиди вобастакунонии иншооти гидротехникӣ ба шахсони мутасаддӣ аз ҳисоби ҳайати истифодабар, барои гузаронидани назорати доимӣ бахри нигоҳдорӣ ва коршоямӣ, назорати мунтазам аз риояи реҷаи қабулгардидаи истифодабарӣ, бартарафсозии нуқсону камбудиҳои хурд, нигоҳдории иншоотҳои вобастагашта дар ҳолати лозимаи эстетикӣ
2	Фармон дар бораи ташкил додани комиссияи санҷишӣ (аттестатсионӣ) дар ташкилот
3	Фармон (фармоиш) дар бораи таъиноти комиссияи корфармо барои санҷиши дониши талаботҳои ҳифзи меҳнат
4	Фармон оиди ташкили комиссияи махсуси мутахассисон барои ташхиси техникии системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳо
	II. Ҳуҷҷатҳои техникӣ.
5	Мавҷудияти ҳуҷҷатҳои техникӣ: • маҷмӯи лоиҳаи техникӣ, нақшаҳои корӣ ва иҷроишӣ; • санадҳои озмоишҳои бакорандозиии иншоотҳо ва таҷҳизотҳо; санадҳои корҳои ниҳонӣ ; дастурамал барои истифодабарии техникии бусти обӣ (гидроузел), ки аз тарафи ташкилоти лоиҳакаш тартиб дода шудааст; • дастурамалҳои вазифавии ҳайати истифодабарӣ, ки аз тарафи роҳбарияти Хадамот тасдиқ гаштаанд; • нақшаи замин бо дарҷи ҳамаи иншоотҳо, маҷроҳои назоратӣ, иншоотҳои геодезӣ, асбобҳои ченкунанда ва ғайраҳо; • ҷадвалҳои имконияти гузарониши об аз ҷойҳои обгузари бусти обӣ (гидроузел),, ҷадвалҳои алоқаи сарфҳои иншооти обӣ бо барғоби (бьеф) поёнии иншоот; • ҷадвали идоракунии сарф дар дарвозаоббандҳо аз бусти обӣ (гидроузел), бо дарназардошти нишондодҳои сарфи об дар сарчашма ва додани он ба канал; • шиносномаҳои техникии иншоотҳо, ки ба ҳайати бусти обӣ (гидроузел) дохил мешаванд; • ҷадвали обдиҳӣ ба маҷмӯи иншоотҳо;

	• дафтарҳои фаврии қабулу супоридани навбатдориҳо, бақайдгирии назоратҳо аз сатҳ ва сарфи об, азкормонӣ ва нуқсонҳо дар кори бусти обӣ (гидроузел), натиҷаҳои мушоҳидаҳо, назоратҳо, санҷишҳо;
6	Мавҷудияти санадҳои ҳолати техникии системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ), нишондиҳии нуқсону зарарҳои ошкоргашта, бо баҳогузории шуморавӣ ва чораҳои амалӣ, тартибнокӣ ва мӯҳлати гузаронидани ин ё он намуди таъмир.
7	Мавҷудияти нақшаи ташкилию – техникии чорабиниҳо оиди таъмини бесадамаи истифодабарии каналу иншоотҳо дар шароити ҳароратҳои паст.
8	Мавҷудияти маҷмӯи таъмирҳои нақшавӣ-огоҳикунанда, ки тартиби банақшагирӣ ва гузаронидани назоратҳои доимиро муайян месозад, санадҳои техникӣ ва мушоҳидаҳо, ҳамаи намудҳои таъмири системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳо.
III. Ташкили кор бо ҳайат.	
9	Таъмини тахасуснокии лозимаи коргароне, ки дар иншооти гидротехникӣ хизматрасонӣ менамоянд.
10	Ташкили мунтазам гузаронидани (на камтар аз 1-маротиба дар 1-сол) омӯзиши кормандони вазифаҳои коргар ба расонидани кӯмаки аввалия ба зарардидагон. Ашхоси нав ба кор қабулгардида омӯзиши кӯмаки аввалияро дар мӯҳлате, ки корфармо муайян намудааст (ё шахси мутасаддӣ), вале на дертар аз як моҳи баъди ба кор қабул шудан мегузаранд.
11	Ташкили гузаронидани дастурҳои дохилшавӣ, якумбора дар ҷои корӣ, такрорӣ, ғайринақшавӣ ва мақсаднок.
12	Гузаронидани тафтиши саводнокии фарзиявии ҳифзи меҳнат ва қобилятҳои амалии кори бехатари кормандони соҳибвазифаро роҳбарони бевоситашон , дар ҳаҷми саводнокии талаботу қоидаҳо ва дастурамал оиди ҳифзи меҳнат ба роҳ монда, агар лозим бошад-дар ҳаҷми саводнокии иловагии талаботҳои махсуси бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат истифода бурда мешаванд.
13	Гузаштани роҳбарият ва мутахассисони ташкилот аз санҷишҳои навбатии саводнокии талабатҳои ҳифзи меҳнат (на камтар аз як маротиба дар се сол).
14	Мавҷудияти барномаҳои тасдиқшудаи омӯзишӣ оиди ҳифзи меҳнат.
15	Аз санҷиш (аттестация) гузаронидани мутахассисон дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ.
IV. Ташкили истифодабарӣ ва назорат аз иншоотҳои гидротехникӣ ва таҷҳизотҳои гидромеханикӣ.	
16	Мавҷудияти эъломияи бехатарии бо тартиби муқаррааргардида тасдиқшудаи иншоотҳои гидротехникӣ, аз он ҷумла: • ташхиси бехатарии ИГТ; • меёрҳои тасдиқшудаи бехатарии ИГТ; • баҳисобгирии андозаи зарар, ки метавонад бо ҳаёт, саломатии шахсони воқеӣ, моликияти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар натиҷаи садамаи ИГТ расонида шавад, ки бо ҳокимиятҳои дар маҳал буда мувофиқа карда шудааст.
17	Гузаронидани тадқиқотҳои пеш аз эъломияшавии ИГТ, иҷроиши чорабиниҳо бо санад ҳангоми амали эъломия.
18	Гузаронидани иншоотҳои гидротехникӣ ба Феҳристи давлатии ИГТ-и Ҷумҳурии Тоҷикистон.
19	Мавҷудияти иҷозатнома барои истифодабарии иншооти гидротехникӣ.
20	Мавҷудияти қоидаҳои истифодабарии тартибдодашудаи ИГТ аз тарафи Хадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ.

21	Таъминоти молиявии масъулияти шаҳрвандӣ барои зараре, ки дар натиҷаи садамаи иншооти гидротехникӣ расонида шудааст. (Аз ҳисоби кадом сарчашмаҳо таъминоти молиявӣ ба амал бароварда мешавад).
22	Дар ҳолати омодабоши доимӣ будани маҷмӯҳои таҷҳизотҳои маҳаллии огоҳкунандаи ҳолатҳои фавкулодда дар иншоотҳои гидротехникӣ. Санҷиши коршоямӣ.
23	Мавҷудияти шартномаи суғуртакунонии маъсулияти шаҳрвандӣ дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи суғуртакунонии маъсулияти шаҳрвандӣ барои зарари расонидашуда аз тарафи моликони ИГТ дар натиҷаи садамаи иншооти хатарнок.
24	Мавҷудияти нақша оиди гузаронидани мушоҳидаҳои мунтазами ҷорӣ дар системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳои гидротехникӣ.
25	Мавҷудияти номгӯи чорабиниҳо оид ба назорат, тафтиш ва мушоҳидаҳо аз иншооти гидротехникӣ.
V. Истифодабарии иншотҳои гидротехникӣ.	
26	Нишондиҳандаҳои бекамукостии (дурустии) техникӣ ва коршоямии ИГТ • таъмини сарфгузаронии лоиҳавӣ; • мавчуд набудани таҳшиншавӣ ва растаниҳои худрӯй, чапашавӣ ва шусташавии ҷузъҳои хокӣ; талафёбии минималии обҳои полоишӣ ва сарфи обҳои технологӣ; • роҳ надодан ба зериобмонӣ аз обполоишҳо ва ғарқшавии минтақаҳои наздик воқеъбуда аз обҳои сатҳи болоӣ; • таъмини нақли обовардҳо дар вақти сарфи минималӣ ва шуста нашудани соҳилҳо ҳангоми суръатҳои максималии ҷараёни об; • мавчуд набудани шусташавӣ дар барғоби (бьефи) поёнӣ, нуқсонҳои ҷойҳои мустаҳакамкунии пасдолонҳо (рисбермаҳо) ва нишебиҳо; • Имконияти тақсимбандӣ ва муайянкунии сарфи об ба воситаи ҷойҳои обгузари иншоот бо нишондиҳандаҳои гидравликӣ (сатҳи об, баландии кушодашавии дарвозаоббанд ва дигар нишондодҳо) • Кори беисти таҷҳизотҳои гидромеханикӣ, асбобҳои автоматикӣ ва телемеханикӣ; • Набудани ҷоришавии об дар пайвандҳои иншоот, қубурҳо ва дигар пайвандиҳо; • Маданияти лозимаи гузаронидани корҳои истифодабарӣ, хубтар намудани намуди зоҳирии иншоот:
27	Дар девораи қисми обзеркунандаи иншооти танзимкунанда бояд бо хати сурхи равшан сатҳи садамавии об кашида нишон дода шавад, ки бардошти сатҳи аз он зиёд маън мебошад.
28	Гузаронидани мушоҳидаҳои мунтазам (нигоҳӣ, визуалӣ ва асбобӣ) аз реҷаи гидравликӣ, боришот ва ҷойгиршавии қисмҳои иншоот, полоиши об аз тарҳи зеризаминӣ ва гирдогирди иншоот. Натиҷаҳои мушоҳидаҳо, даврият ва дақиқиро, ки роҳбарияти қитъаи истифодабарӣ муайян месозад, дар дафтари махсус қайд мегарданд.
29	Бо нишонаҳои вазъияти муҳандисӣ таҷҳизотонидани каналҳо ва иншоотҳо: ходаҳои километрӣ, нишонапикети иншоот, репер ва маркаҳои доимӣ.
30	Таҷҳизотҳои гидромеханикӣ, барбардор, электротехникӣ, маводҳои санҷишӣ ва асбобҳои идоркуние, ки дар фасли зимистон дар ИГТ ба кор бурда намешаванд, охири мавсими обёрӣ тафтиши шуда, ба захира супурда мешаванд. Дохили лулаҳо, новаҳо, танаи насосҳо бояд аз об холи бошанд.
31	Ҳангоми тайёрӣ ба гузаронидани сарф дар мавсими серобӣ, бояд тафтиш

	шаванд: • Тадқиқоти иншоотҳои бусти обӣ (гидроузел); маҷрои обовар ва барғоби (бьеф) поёнӣ • Санҷиши дарвозаоббандҳо ва механизмҳои бардоранда барои танзимкунии фаврӣ; • Барқарорсозии захираи садамавии маводҳо, қисмҳои эҳтиётӣ ва қисмҳои таҷҳизотҳо; • Ба итмом расонидани таъмири иншоотҳо ва таҷҳизотҳо; • Ташкил ва фаҳмондадиҳии гурӯҳҳои садамавӣ, тартибдиҳии нақша ва ҷои навбатдории онҳо, таъминот бо асбобҳо, воситаҳои нақлиёт ва алоқа;
32	Гузаронидани назоратҳои ҷории мунтазам дар системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва ИГТ бо тартиби нақшавӣ аз тарафи кормандони муҳандисию-техникии шӯъбаи истифодабарӣ бо гузаронидани натиҷаҳо дар дафтари махсус:
33	Барпосозии реҷаи махсуси назорат, тафтиш ва мушоҳидаҳо барои системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳо дар минтақаҳои яхбастаи бисёрсола, дар хокҳои ноустувор, дар ҳудуди ярҷфаро, ноҳияҳои аз ҷиҳати заминларза хатарнок, дар қитъаҳои ғайри қаноатбахши мелиоративии заминҳо, инчунин барои таҷҳизотҳои дар муҳити номусоид фаъолият мекарда;
34	Дар охири мавсими рӯиш гузаронидани тадқиқоти пурраи техникии системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳо бо мақсади муайянсозии аниқи намуду ҳаҷми корҳои таъмирӣ, ки иҷроишашон барои таъмини таёрӣ ба мавсими оянда зарур мебошанд.
35	Ҳангоми тадқиқотҳои системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва иншоотҳои гидротехникӣ ба воситаи мушоҳидаҳо ё асбобҳои геодезӣ муаянкуниҳои зерин гузаронида мешаванд: • Ҷойгиршавӣ дар баландӣ ва андозаҳои геометрии иншоот, нақшаи буриши тул ва кундаланг барои сарбанд ва каналҳо; • Дараҷаи таҳшиншавӣ ва пур шудан аз растаниҳо дар каналҳои кушод, обгирҳои маҷмӯи заҳкашҳо; • Андозаҳои унсурҳои ҷудогонаи зарбхурдаи иншоотҳо, таҳшиншавии бағоби болоӣ ва шусташавии барғоби поёнии иншоотҳо; • Бузургии ихроҷи оби ҷоримешуда ва полоишӣ аз каналҳо, ба воситаи сарбанд ва аз тарафи иншоот, инчунин ихроҷ дар лулаҳои фишорнок, оббарҳо, новаҳо ва дигар унсурҳои маҷмӯъ; • Дараҷаи зарбхурдашавӣ ва фарсудашавии таҷҳизотҳои гидромеханикӣ ва конструксияҳои металлӣ; • Ҳолати роҳҳои истифодамешуда, хатҳои алоқа ва барқ, асбобҳои автоматикӣ, телемеханикӣ ва обченкунӣ, дигар унсурҳои маҷмӯъ; • Дараҷаи фарсудашавии таҷҳизотҳои обкашӣ, (насос).
36	Унсурҳои алоҳидаи системаҳои беҳдошти замин (мелиоративӣ) ва ИГТ бояд ҳамеша ва дар ҷойҳои дастрас захираи эҳтиётии садамавии барқароршаванда, маводҳои сохтмонӣ дар ҳаҷмҳои тасдиқдакардаи шӯъбаи истифодабарӣ ё соҳибмулк дар ихтиёр дошта бошанд.
	VI. Истифодабарии таҷҳизоти турбинаҳои обии пойгоҳҳои обкашӣ.
37	Ташкили ва гузаронидани назорати доимии муҳандисӣ аз кор ва ҳолати иншоот, ки дар ҳайати он медароянд: • Мушоҳидаҳои мунтазами нигоҳӣ (визуалӣ) ва асбобӣ аз каҷшавии иншоот ва ҷузъҳои он, кушодашавии пайвастагиҳо ва тарқишҳо, рустшавии иҳотаҳо ва дигар ҳодисаҳо бо гузаронидани (сабти)

	натиҷаҳои мушоҳида ба дафтари махсус; • Мунтазам, на камтар аз ду маротиба дар як сол, тадқиқоти ҳамаи ҷузъҳои пойгоҳ бо тартибдиҳии санади нуқсонӣ; • Тадқиқотҳои ғайринавбатии баъдисадамавӣ аз офатҳои табиӣ барои муайянсозии ҳаҷми корҳои барқароркунӣ;
38	Гузаронидани хизматрасониҳои доимии иншоот барои тоза намудани қисмҳои алоҳидаи он аз ахлотҳо, растаниҳо, барфу ях, пӯшонидани холигиҳо, тармими тарқишҳои хурд ва арматураҳои луч, рангубори сатҳҳои хурд;
39	Барои ҳимоя аз зарбаи гидравликӣ лозим аст, ки доимо дар ҳолати коршоямӣ сарпуши пасгарданда (обратный клапан), сарпуши кандашавии фазои холӣ (вакуум), вантузҳо, рафъкунандаи зарби об ва дигар таҷҳизотҳоро нигоҳ дошта, бузургӣ ва муддати оқибгардии чархи кори обкашро ҳангоми партофти об аз обкаш таҳти назорат қарор диҳанд. Инчунин муддатнокии маҳкамшавии ҷурмакро (задвижка) дар лулаҳо месанҷанд.
VII. Истифодабарии обанборҳои таъиноти обёрикунӣ.	
40	Гузаронидани мушоҳидаҳои нигоҳӣ ва асбобии мунтазам бо тадқиқотҳо зарур буда, чунин омилҳо назорат мешаванд: • Мустаҳкамии тана ва девораҳои сарбанд, шасти боришот ва аз ҷои худ беҷошавии иншоот; • Мустаҳкамӣ ва тобоварии ҷои маҳкамшавии тазъиқии (напорное) нишебӣ (откос) ҳангоми таъсири зарбаи мавҷҳои об ва бакороии пурраи обанбор; • Ҳолати нишебии (откос)-и сатҳи поёнӣ ҳангоми таъсири обҳои полоишӣ, шароитҳои пайдошавии вайроншавӣ ва суфташавии хок, ба мавҷҳо тобовар будани соҳилҳои обанбор; • Ҷоришавии об ва обовардҳо дар обанбор, гирифти об ва партофт аз он; • Реҷаи кори иншоотҳои обгузарон ва обпарто, имконияти гузариши об дар онҳо; • Реҷаи кори таҷҳизотҳои гидромеханикӣ, борбардор ва махсус, асбобҳои назоратию ченкунӣ, маводҳои идоракунии навбатдорӣ, автоматикӣ, телемеханикӣ ва алоқа; • Ҷойгиршавии хати каҷи депресиявӣ дар танаи сарбанд, ҳаҷм ва тирагии обҳои заҳкаш, суръати пуршавӣ ва лабрезшавии обанбор, муносибати бузургиҳои он бо дастурамали қабулшудаи истифодабарии обанбор; • Вазъияти санитарӣ дар минтақаи обанбор, дар иншоот ва ҳудудҳои гирду атроф; • Рафти таҳшиншавии обанбор ва пуршавии барғотҳои танбавӣ;
41	Суръатҳои пуршавӣ ва холишавии обанбор аз рӯи дастурамал оиди истифодабарӣ муайян шуда, набояд ба каҷшавии танаи сарбанд ва иншоотҳо, вайроншавии соҳилҳо ва дигар иншоотҳои муҳофизатӣ оварда расонад.
Истифодабарии таҷҳизотҳои гидромеханикӣ	
42	Дарвозаоббандҳо панҷараҳои хасухошокҷамъкун ва дигар қисмҳо бояд мунтазам тафтиш гардида, ҳамзамон мавҷудияти каҷшави ва нуқсонҳои зангзании оҳанбаст ва рӯйпӯш, ҳолати дарзҳои кафшерӣ, ҷафскунандаҳои резинӣ ва махкамшавии он, гардиши чарххо, ҳолати шарнирҳои борбардор, занҷирҳо, бандҳои пулодӣ (тросс), мурватҳои бардоранда, қисматҳо ва пайвастагиҳо бо дарвозаоббанд ва дигар ҷузъои иншоот назорат карда мешавад.Рӯйпушҳои металлӣ бояд бо маводҳои зидизангзанӣ пӯшида шуда, дар қисмҳои соишхуранда аз равғанҳои молиданӣ истифода бурда шавад.
43	Шандорҳои пешиобгиранда бояд маркировка шуда, дар захирагоҳҳои махсус

	ба тартибе ҷойгир шаванд, ки ҷойгиркунонии ботартиби онҳо дар иншоот таъмин бошад. Шандорҳо бояд аз нурҳои офтобӣ ва боришот ҳимоя гашта, рангубор карда шаванд.

Номгӯи ҳуҷҷатҳои меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ, ки барои истифодабари ҳангоми гузаронидани санҷиши иншоотҳои гидротехникӣ дар рафти истифодабарии онҳо тавсия дода мешавад.

1. Қонуни Ҷумҳӯрии Тоҷикистон «Дар бораи бехатарии иншоотҳо гидротехникӣ» аз 29 декабри 2010с. №666.
2. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷишӣ фаъолияти субъектхои хоҷагидор» аз 28 июли 2006с. №194.
3. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика» аз 29.ноябри 2000с. №33
4. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бехатари аз сухтор» аз 20 марти 2008с. №363.
5. Кодекси оби Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 ноябри 2000с. №34.
6. Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13 декабри 1996с. №326.
7. Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи масъалаҳои бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ».
8. Қоидаҳои маҳфуз доштан ва барҳам додани иншооти гидротехникӣ.
9. МҚШ ҶТ 32-05-2015 «Нақбҳои роҳҳои оҳан, роҳҳои автомобилгард ва гидротехникӣ».
10. МҚШ ҶТ 33-01-2012 «Сарбандҳои бетонӣ ва оҳану бетонӣ»
11. МҚШ ҶТ 33-02-2012 «Иншооти гидротехникӣ. Муқарароти асосии лоиҳакаши».
12. МҚС ҶТ 21-01-2007 «Бехатарии биноҳо ва иншоотҳо аз сухтор»
13. МҚС ҶТ 2.06.08-87 «Конструкцияҳои бетони ва оҳану бетонии иншоотҳои гидротехникӣ».

14. Тартиби ташкил ва танзими кори комиссияи коршиносон оиди гузаронидани ташхиси давлатии эъломияи бехатарии иншоотҳои гидротехникӣ.
15. Қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми истифодабарии хоҷагиҳои партовгоҳҳои дажғол.